

Věda a budoucnost Evropy: od diskuse k účinné politice

Mirek Topolánek
předseda vlády České republiky

Co už dlouho víme ...

- Ekonomiky tažené inovacemi jsou nejdynamičtější, určují směr globálního vývoje.
- Prosperita a konkurenceschopnost – a tudíž i životní úroveň obyvatel - v čím dál větší míře závisí na tom, jak se vládám daří vytvářet podmínky pro vědu, která zvyšuje inovační potenciál.

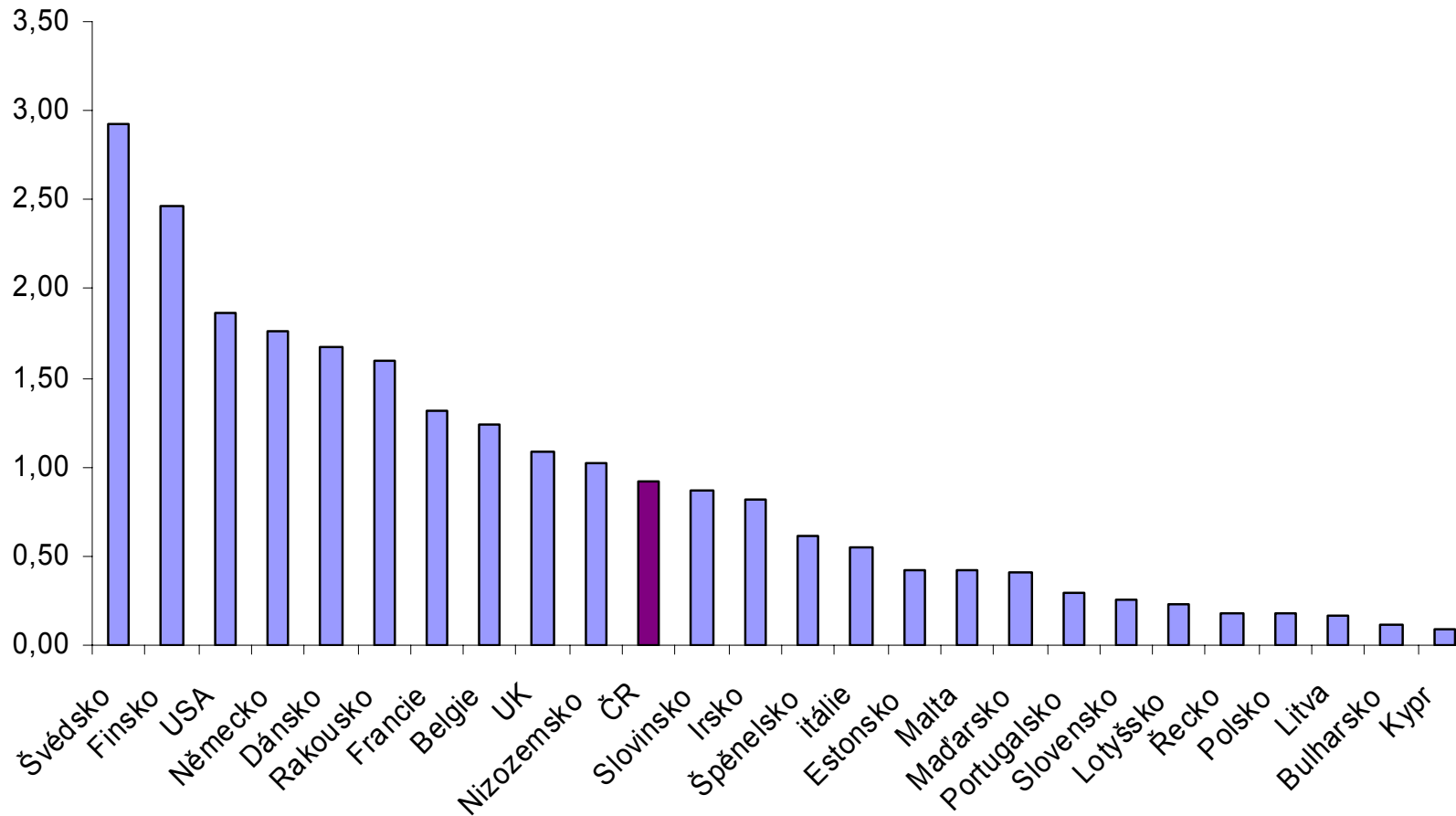
Co už dlouho víme ...

- Země, které se stávají pouze pasivními příjemci nových technologií, se v globální ekonomické soutěži dostávají do stále nevýhodnější pozice.
- Vlády, které tento trend ignorují, nebo vytváření podmínek pro růst inovačního potenciálu jen předstírají, ve skutečnosti budoucnosti své země škodí !

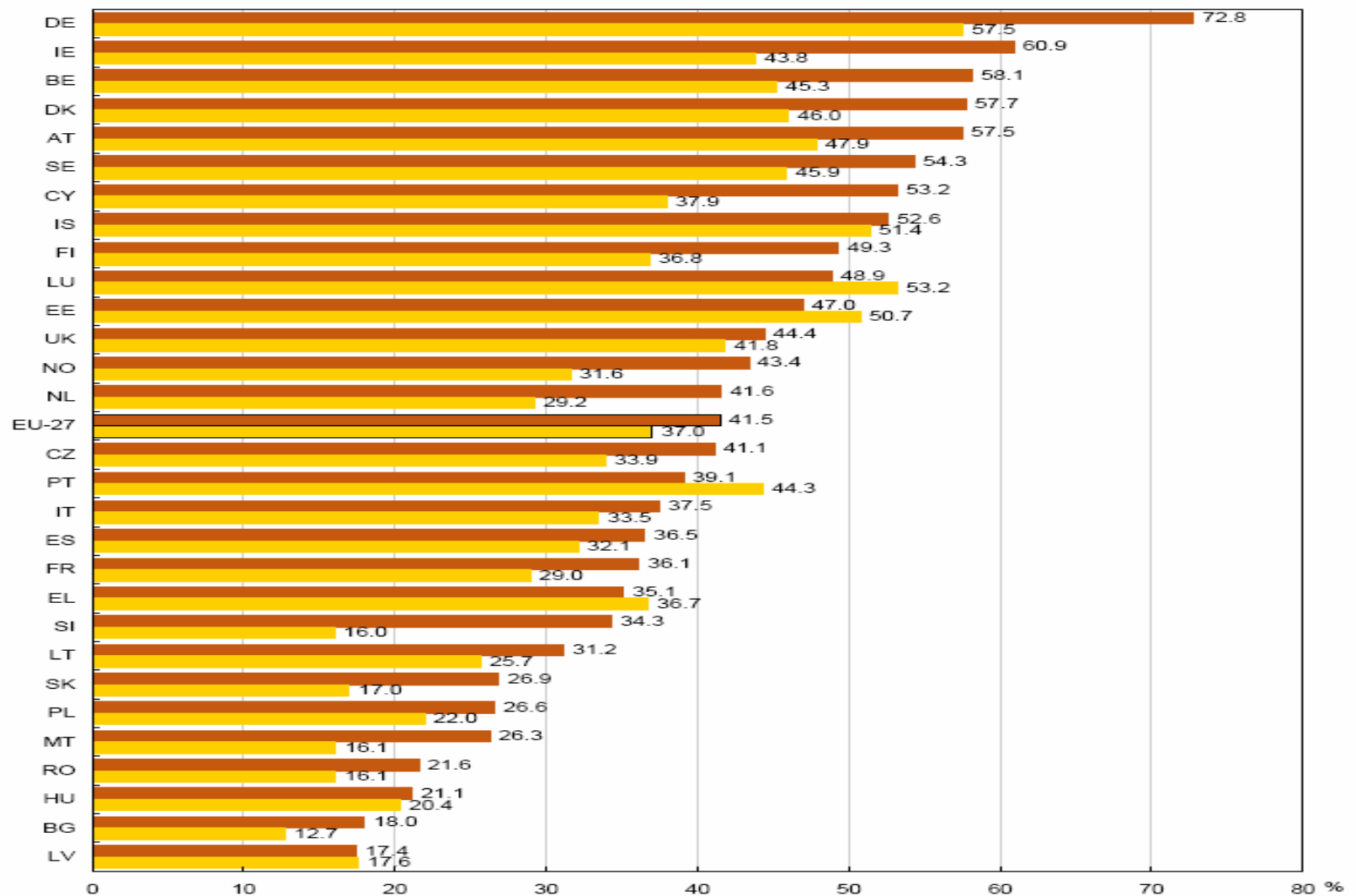
Co už dlouho víme ...

- Centry růstu inovačního potenciálu se stávají především univerzity propojené s firmami zajišťujícími transfer znalostí a úspěch na trhu.
- Spolupráce univerzit a firem zvyšuje podíl soukromých prostředků proudících do vědy a současně zvyšuje efektivitu využívání prostředků investovaných z veřejných rozpočtů.

Podnikové výdaje na VaV na HDP (2005, %)

Podíl inovujících podniků (2004, % všech podniků v průmyslu a službách)

Co už dlouho víme ...

- Spolupráce univerzit a firem vnáší do akademického světa konkurenci a usnadňuje tak přechod od „akademického socialismu“ k „akademickému kapitalismu“.
- Investovat do univerzit musíme, ale prosté navyšování rozpočtů z veřejných zdrojů není dobrým řešením.
- Způsob financování univerzit a vědy musí motivovat (ne-li nutit) k uskutečňování systémových změn jak ve vědě, tak ve vysokém školství.

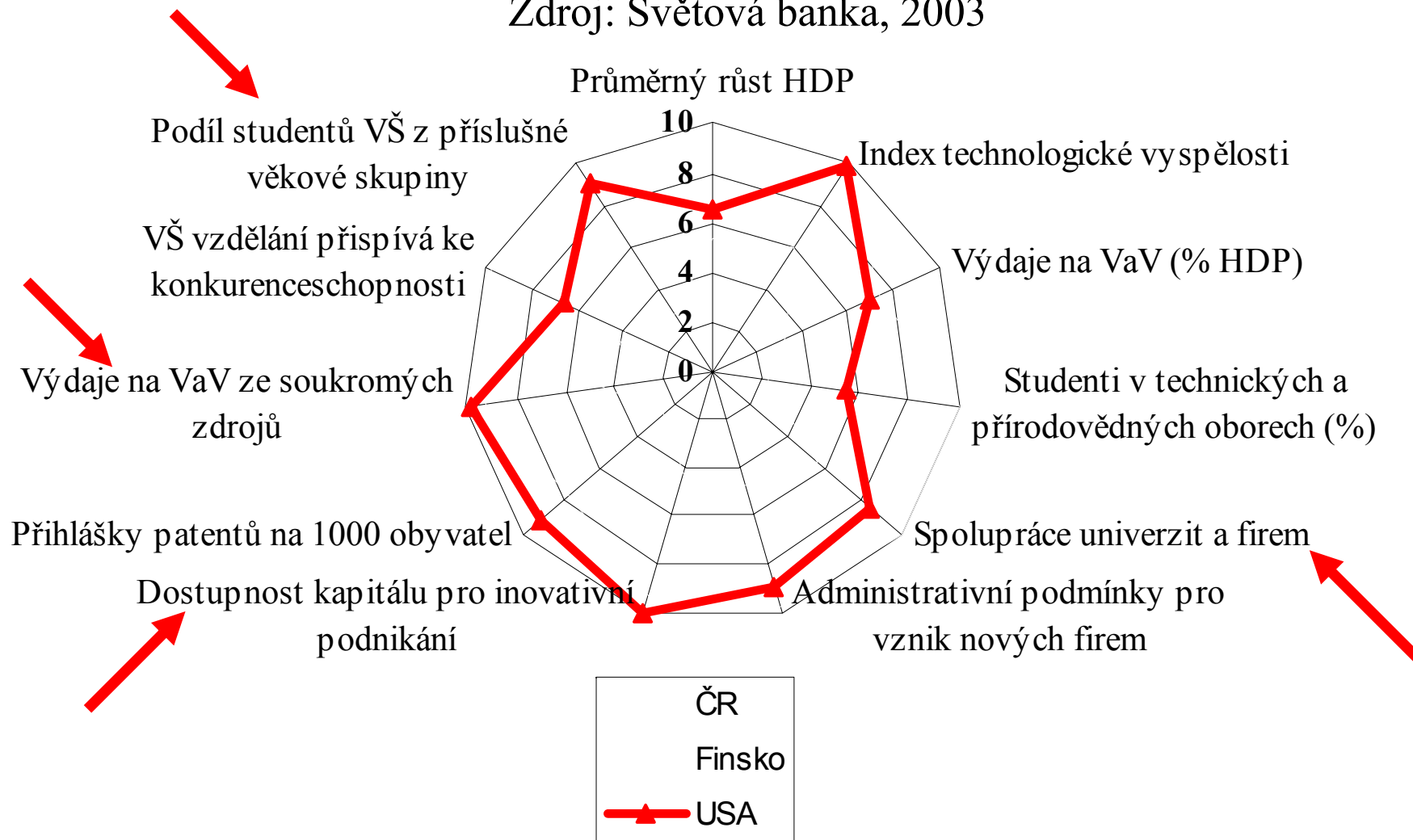
Co už dlouho víme ...

- Chtějí-li evropské země a celá EU uspět v globální konkurenci, musí od opakování těchto pravd přejít k uskutečňování politik, které tyto změny co nejrychleji a nejdůsledněji prosadí.
- Evropa již řadu let uvolňuje na výzkum a vývoj ohromné prostředky, přesto, přijde-li řeč na Lisabonský proces, cudně přiznáváme, že se k vytčeným cílům blížíme mnohem pomaleji, než potřebujeme.

**Jak daleko jsme od
(pohyblivého)
cíle ?**

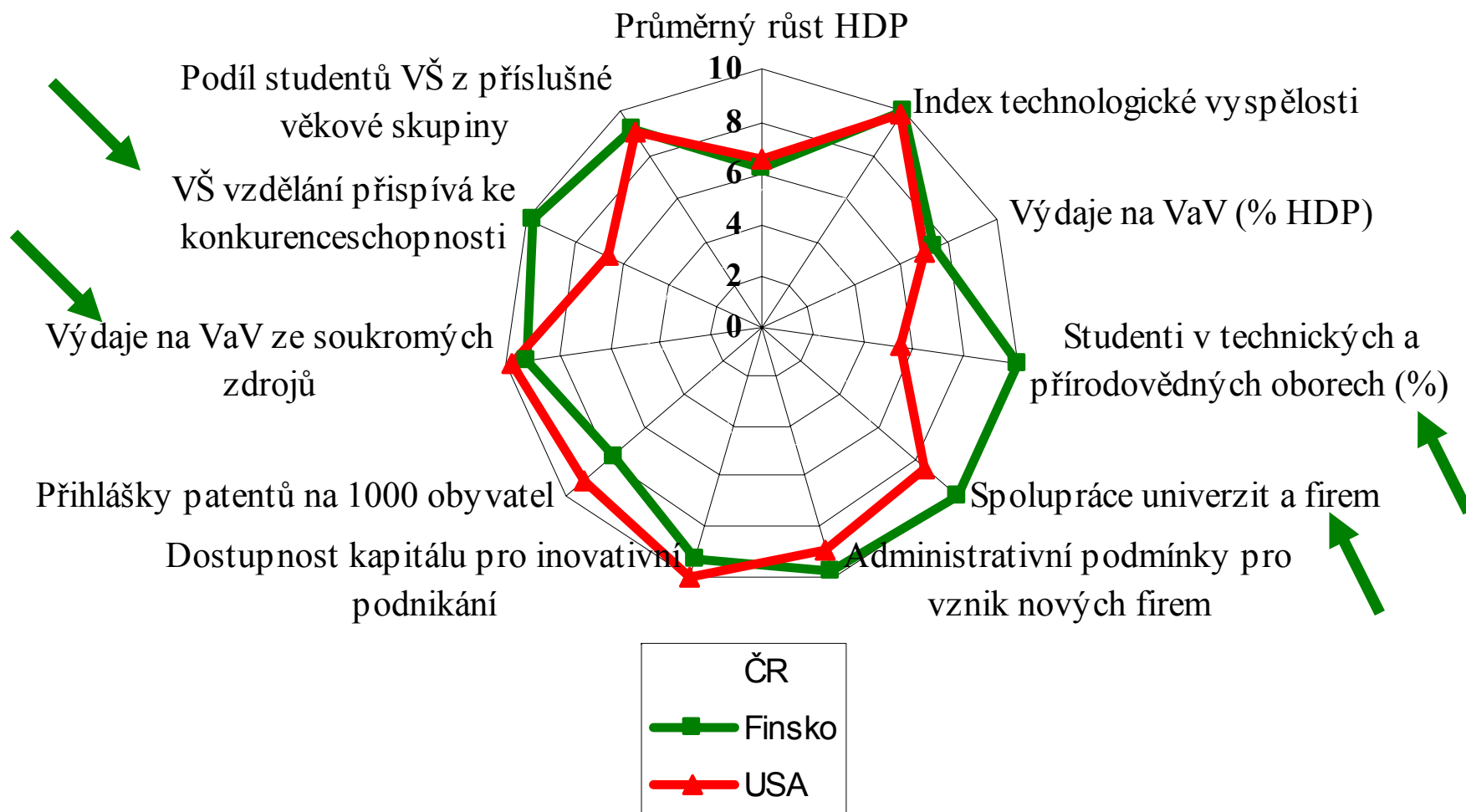
Inovační profil

Zdroj: Světová banka, 2003

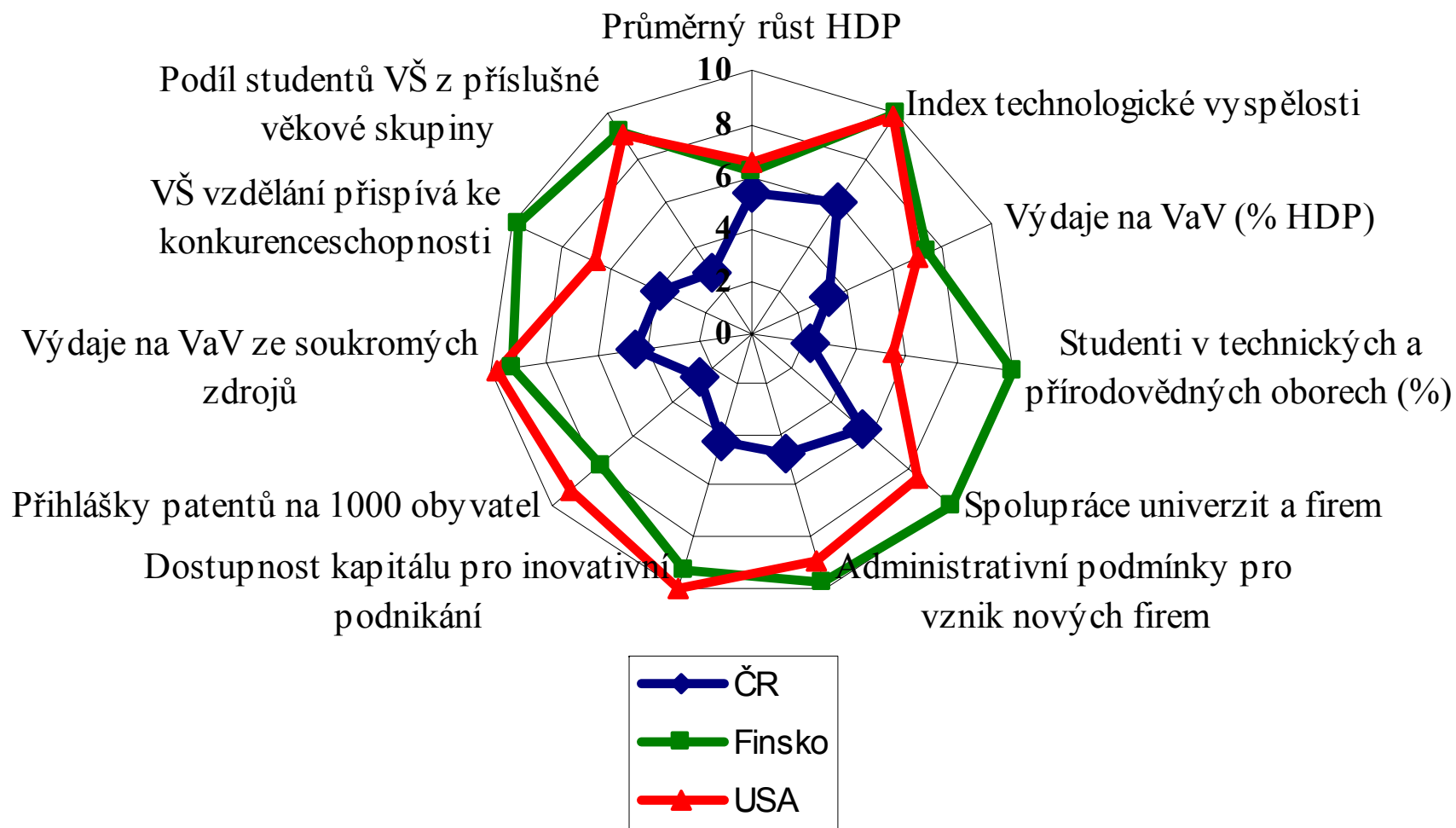
Inovační profil

Zdroj: Světová banka, 2003

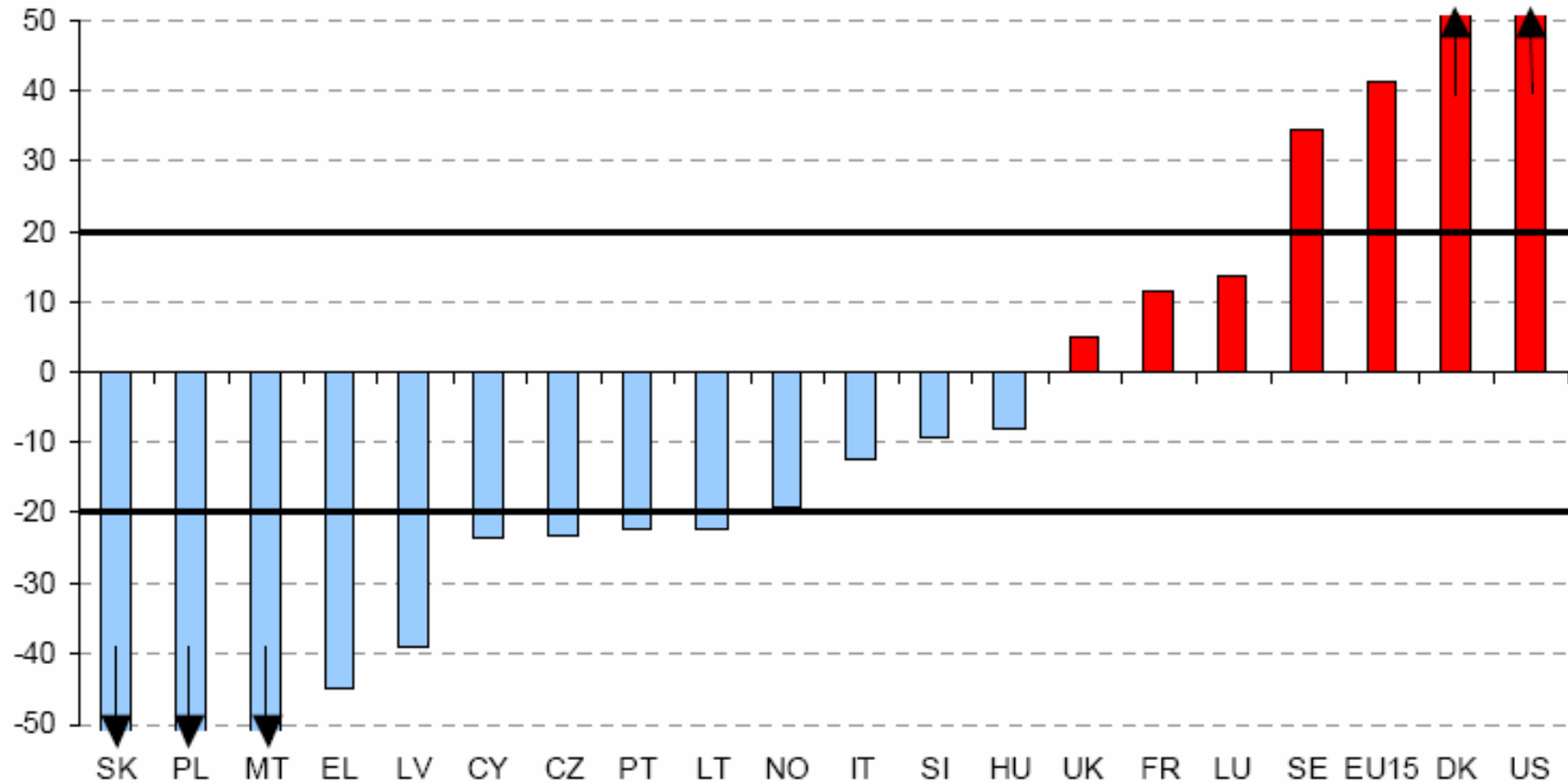

Inovační profil

Zdroj: Světová banka, 2003

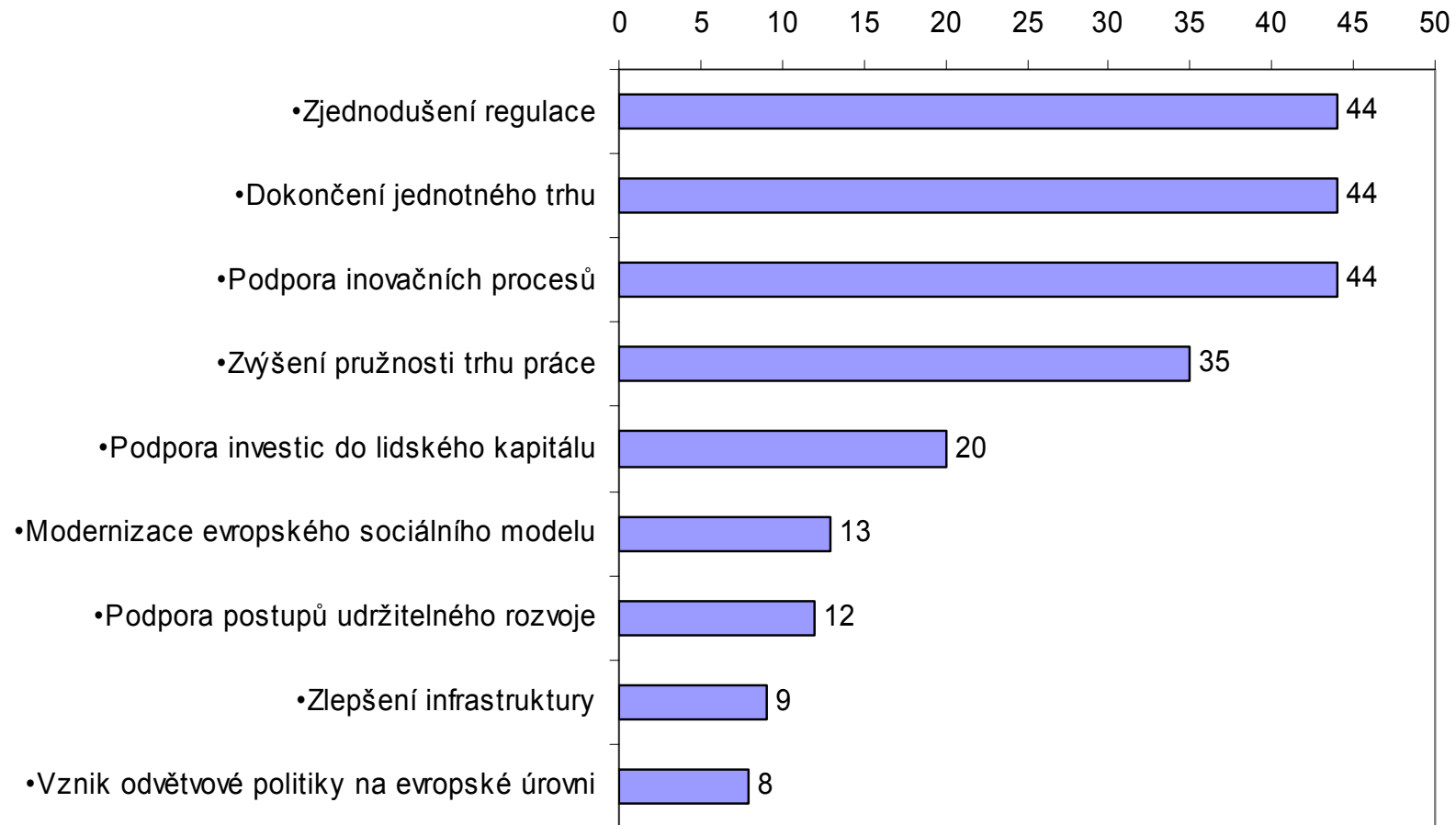

Kde jsme a kam jdeme?

Počet let potřebných k dohnání průměru EU25 v inovační výkonnosti (*European Innovation Scoreboard 2005*)

Nejvýznamnější oblasti zlepšení konkurenceschopnosti EU podle podnikatelů (%)

Jak na to v 7+1 krocích

- 1) Snížit počet rozpočtových kapitol VaV
- 2) Zjednodušit podporu VaV
- 3) Podporovat excelenci a vazbu na inovace
- 4) Podporovat spolupráci tvůrců a uživatelů VaV
- 5) Zpružnit organizační strukturu VaV
- 6) Podpořit mladé výzkumné pracovníky
- 7) Rozvinout zapojení ČR do mezinárodních programů
- 8) Vytvořit proinovační prostředí

Co musíme v krátké době udělat ...

- Provést přísný mezinárodní audit domácí vědy a výzkumu.
- Zpřehlednit a zjednodušit systém financování VaV z veřejných zdrojů.
- Zvýšit výkonnost a efektivnost výzkumu, tj. v hodnocení výsledků VaV co nejsilněji uplatňovat mezinárodní kritéria.

Co musíme v krátké době udělat ...

- Po letech diskusí konečně prosadit větší diversifikaci vysokého školství a vytvořit segment výzkumných univerzit (research universities).
- Po vzoru jiných zemí (např. Estonsko) vyřešit institucionální oddělení základního výzkumu a výuky na vysokých školách (ústavy AVČR postupně transformovat na „graduační školy“ opírající se o špičkový výzkum).

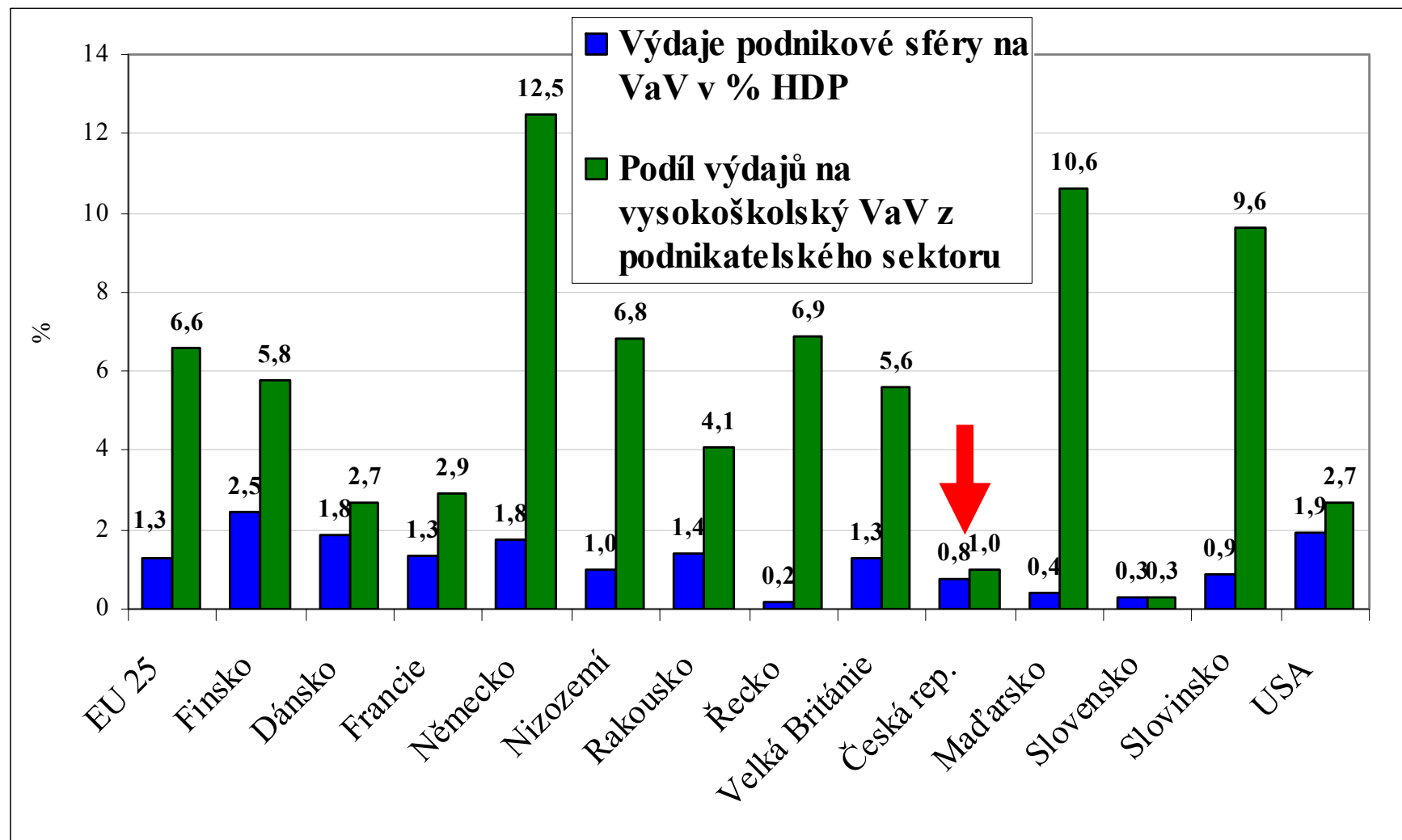
Co musíme v krátké době udělat ...

- Ve financování základního výzkumu brát jako kritérium úspěšnosti zejména citační ohlasy a to zejména v mezinárodním měřítku.
- Ve financování aplikovaného výzkumu zvýhodnit ty, kteří dokáží výsledky rychleji proměnit v inovace (transfer technologií).

Co musíme v krátké době udělat ...

- Změnami v daňových zákonech usnadnit čerpání prostředků z Evropských zdrojů (*vláda již dala návrh na novelu zákona o DPH*) a současně motivovat ke spolupráci veřejný (zejména univerzitní) a soukromý sektor – viz další obrázek.

Podíl podnikatelské sféry na financování VaV ve vybraných zemích EU

Co musíme v krátké době udělat ...

- Vedle **Grantové agentury** založit ještě **Technologickou agenturu**, která bude:
 - fungovat jako „grantová agentura“ pro aplikovaný a inovační výzkum
 - poskytovat "full service" v průběhu výzkumných projektů, procesu patentování a realizace
 - poskytovat právní a finanční poradenství VaV
 - v oblasti aplikovaného výzkumu koordinovat aktivity v zatím silně fragmentované struktuře VaV
 - usnadňovat komunikaci mezi výzkumnými pracovišti a soukromým sektorem

Co musíme v krátké době udělat ...

- Dokázat využít příležitostí, které nám dává EU v podobě Operačních programů
 - Vzdělání pro konkurenceschopnost
 - Výzkum a vývoj pro inovace
 - Podnikání a inovace
 - Lidské zdroje a zaměstnanost

Jak velká příležitost to je ?

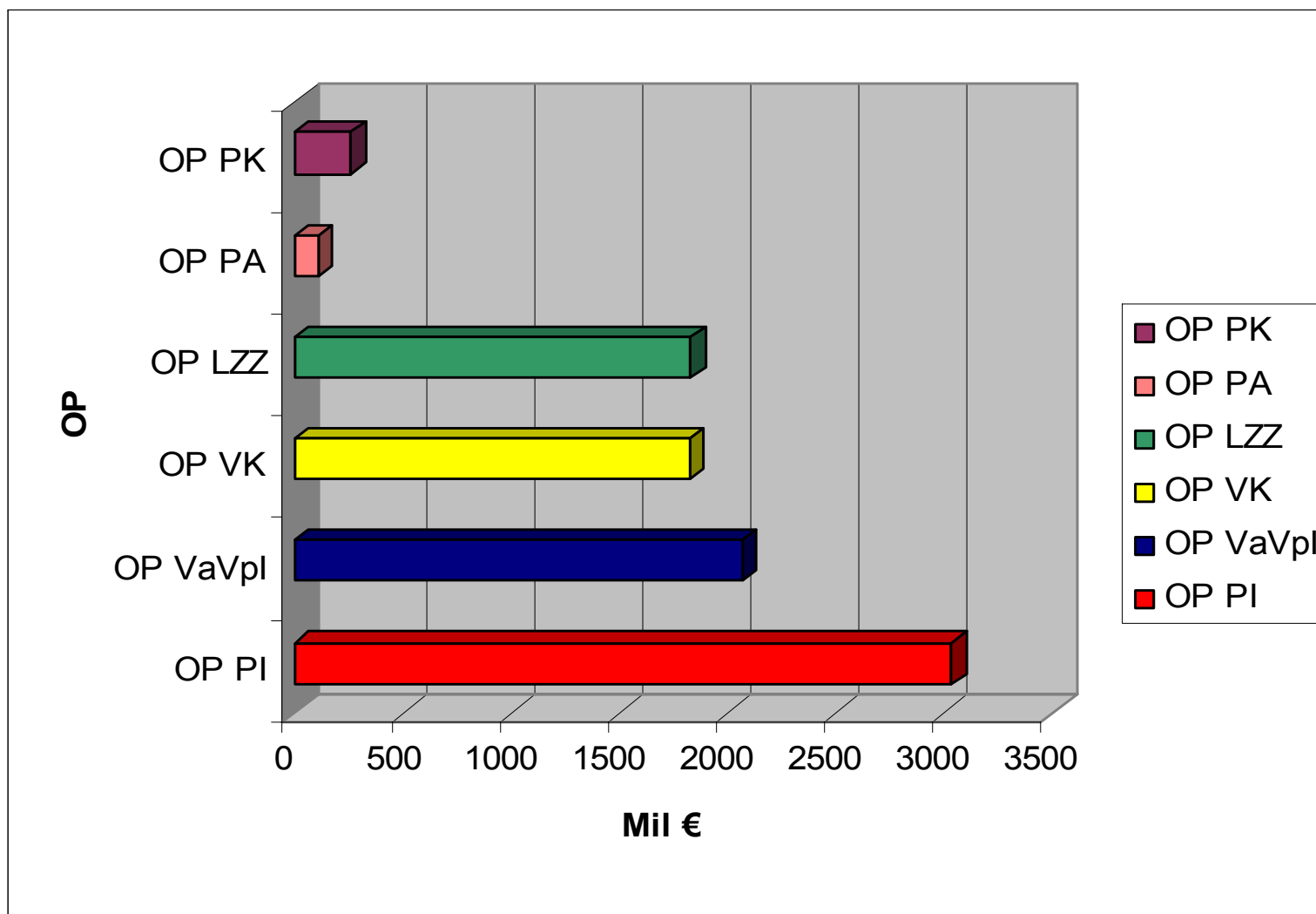
Programovací období 2007 – 2013

Rozvojové programy

Název programu	Alokace € /Kč	Fond	Řídící orgán
Cíl Konvergence			
OP Podnikání a inovace (OP PI)	3 041 312 546 / 85 156 751 288	ERDF	MPO
OP Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpl)	2 070 680 884 / 57 979 064 752	ERDF	MŠMT
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK)	1 828 714 781 / 51 204 013 868	ESF	MŠMT
OP Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ)	1 837 421 405 / 51 447 799 340	ESF	MPSV
Cíl Konkurenceschopnost			
OP Praha Adaptabilita (OP PA)	108 385 242 / 3 034 786 776	ESF	hl.m. Praha
OP Praha Konkurenceschopnost (OP PK)	264 072 631 / 7 394 033 668	ERDF	hl.m. Praha

Programovací období 2007 – 2013

Rozvojové programy

**Proč to vše musíme udělat
rychle a důsledně ???**

Protože:

**Věda dělá z peněz znalosti,
inovace dělají ze znalostí
peníze...**

Děkuji za pozornost